

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างเทศบัญญัติเทศบาลตำบลห้วยวน
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันน้ำเสียในอาคาร พ.ศ.

หลักการ

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียจากอาคารที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลห้วยวนอันเป็นการช่วยลดปริมาณน้ำเสียและปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ดีขึ้นก่อนการระบายลงแหล่งระบายน้ำ จึงได้จัดทำเทศบัญญัติการติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ.

เหตุผล

ด้วยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐(๓) และมาตรา ๔๔ ได้กำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร ประกอบกับมาตรา ๕๐(๓) และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติให้ตราเป็นเทศบัญญัติเทศบาล จึงตราเทศบัญญัตินี้

ร่าง
เทศบัญญัติเทศบาลตำบลห้วยวน
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันน้ำเสียในอาคาร พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรตราเทศบัญญัติเทศบาลตำบลห้วยวน เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันน้ำเสีย
ในอาคาร พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐(๓) มาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.
๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ประกอบกับมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ (๓) และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เทศบาลตำบลห้วยวน โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล
ตำบลห้วยวน และผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา จึงได้ตราเทศบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เทศบัญญัตินี้เรียกว่า “เทศบัญญัติเทศบาลตำบลห้วยวน เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมัน
น้ำเสียในอาคาร พ.ศ.”

ข้อ ๒ เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ประกาศโดยเปิดเผย ณ
สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยวน

ข้อ ๓ บรรดาเทศบัญญัติ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดของเทศบาลตำบลห้วยวนในส่วน
ที่ได้ตราไว้แล้วในเทศบัญญัตินี้ ซึ่งขัดหรือแย้งกับเทศบัญญัตินี้ ให้ใช้เทศบัญญัตินี้แทน

ข้อ ๔ ในเทศบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน ร้านค้า ร้านอาหาร สำนักงานหรือสิ่งปลูกสร้าง
อย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ รวมถึงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำเทศบาลด้วย

“บ่อดักไขมัน” หมายความว่า สิ่งที่ใช้แยกไขมันน้ำและไขมันออกจากน้ำซึ่งผ่านการ
ใช้แล้ว

“น้ำเสียในครัวเรือน” หมายความว่า น้ำทิ้งจากกิจกรรมในครัวเรือน เช่น การปรุงอาหาร
การอาบน้ำ ชักผ้า ล้างจาน ล้างผัก หรือจากการกระทำอื่นในลักษณะเดียวกัน เป็นต้น

“ระบบบำบัดน้ำเสียในครัวเรือน” หมายความว่า การทำระบบจัดการน้ำเสียในครัวเรือน
อย่างง่ายโดยทำการต่อท่อรับน้ำเสียในครัวเรือนทุกประเภทลงในบ่อดักไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสียแบบวงขอบ
ซีเมนต์ซึ่งมีขนาด จำนวน และรูปแบบตามผนวก ๑ ท้ายเทศบัญญัติฉบับนี้ ก่อนน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วจะซึม
ลงแหล่งระบายน้ำต่อไป

“การระบายน้ำ” หมายความว่า การผันน้ำ การปล่อยน้ำ การเทน้ำ การสูบน้ำ หรือการ
กระทำอื่นใดที่เป็นการถ่ายเทน้ำ

“แหล่งระบายน้ำ” หมายความว่า ทางหรือท่อระบายน้ำ ลำกระโดง ลำราง คู คลอง แม่น้ำ
ทะเล และแหล่งน้ำสาธารณะ แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่เป็นของเอกชนซึ่งมีทางเชื่อมต่อหรือสามารถ
ไหลไปสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรีตำบลห้วยวน

ข้อ ๕ เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่อาคารที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำ
และยังไม่มีกฎหมายใดกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการกำจัดน้ำมันและไขมันสำหรับอาคารประเภทนั้น

ข้อ ๖ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่มีการปลูกสร้างใหม่ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมัน
สำหรับอาคารนั้นให้แล้วเสร็จก่อนเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอย และหากอาคารใดอยู่ระหว่างการปลูกสร้างใหม่ใน
วันที่เทศบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ก็ให้ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันตามเทศบัญญัตินี้เช่นเดียวกัน

ข้อ ๗ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองตามข้อ ๕ เก็บ ขน น้ำมันหรือไขมันในบ่อดักไขมันไปกำจัด และซ่อมแซมบำรุงรักษาบ่อดักไขมันให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตามปกติอยู่เสมอ

ข้อ ๘ ผู้ใดฝ่าฝืนเทศบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๙ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน ถึงการปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้

ข้อ ๑๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจยกเว้นการปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ตามความจำเป็น โดยพิจารณาถึงสภาพ ลักษณะหรือการใช้ประโยชน์ของอาคาร หรือสภาพพื้นที่ เช่น พื้นที่บนภูเขา พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชนบท เป็นต้น

ข้อ ๑๑ ให้นายกเทศมนตรีตำบลหย่วนรักษาการตามเทศบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก ประกาศหรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่

เดือน

พ.ศ. ๒๕๖๖

(ลงนาม)

(นายประเวช ใจกล้า)

นายกเทศมนตรีตำบลหย่วน

เห็นชอบ

(ลงนาม)

(นายธวัช จรัสวรภัทร์)

นายอำเภอเชียงคำ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

วันที่

เดือน

พ.ศ.

ข้อกำหนดและวิธีการติดตั้งบ่อดักไขมัน ตามข้อ ๑๐ เพศบัญญัติเทศบาลตำบลห้วยวน
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ.

บ่อดักไขมันสามารถก่อสร้างได้หลายแบบ เช่น

๑. บ่อดักไขมันแบบใช้วงขอบของซีเมนต์
๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่
๓. บ่อดักไขมันสำเร็จรูป

การติดตั้งขึ้นอยู่กับความเหมาะสม โดยคิดจากปริมาณน้ำเสียที่เกิดจากครัว ห้องน้ำ ลานซักล้าง และสภาพของพื้นที่จะทำการก่อสร้างวิธีการก่อสร้างบ่อดักไขมัน

๑. บ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ๑.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง
- ๑.๑.๑ ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์
- ๑.๑.๒ ทรายหยาบและทรายละเอียด
- ๑.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด ๘ ๙ มม.
- ๑.๑.๔ วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป (ในท้องตลาดมีจำหน่ายโดยทั่วไป)

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๓๐ – ๐.๔๐ ม.

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๑.๐๐ ม. สูง ๐.๓๕ – ๐.๔๐ ม.

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๔๐ – ๐.๔๕ ม.

๑.๑.๕ ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อเข้า ขนาด ๘ ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่าท่อเข้าขนาด ๘ ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๗ – ๒๕๓๒)

๑.๒ วิธีการก่อสร้าง

๑.๒.๑ ขุดลึกลงไป โดยดูระดับที่น้ำที่ออกจากแหล่งน้ำเสียเข้ามาที่น้ำเข้าบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ) โดยขุดหลุมให้มีเส้นผ่านศูนย์กลางของหลุมใหญ่กว่าขนาดของวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป ประมาณ ๕๐ ซม. โดยรอบหรือพอสมควร เมื่อขุดได้ระดับแล้วให้ดูว่าดินก้นหลุมมีความแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วดำเนินการ ดังนี้

๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบพื้นหลุมบ่ออัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ ซม.

๒) กรณีดินมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็มไม้ ขนาด ๘ – ๘ นิ้วยาว ๓.๐๐ ถึง ๖.๐๐ ม. แล้วใส่ทรายรองพื้นอัดแน่น ความหนา ๑๐ ซม. ให้เสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒ – ๓ ซม.

๑.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด ๘ ๙ มม. เป็นตะแกรงวงกลม ระยะห่าง ๒๐ x ๒๐ ซม.(ตามรูปแบบ)

๑.๒.๓ เทคอนกรีต อัตราส่วน ๑:๒:๔ หนา ๑๐ ซม. โดยให้เนื้อคอนกรีตก้นหลุมที่เตรียมไว้ โดยตั้งวงขอบซีเมนต์ หากเป็นแบบปิดกั้นก็ให้วางได้เลย แต่ถ้าเป็นวงขอบซีเมนต์ธรรมดา เมื่อวางแล้วให้ทำการยาแนวด้วยปูนทรายที่ก้นวงขอบซีเมนต์เพื่อป้องกันรั่วซึม จากนั้นเอาวงซีเมนต์วางซ้อนทับตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ แล้วยาแนวรอบต่อตามรูปโดยอัตราส่วนผสมปูนทรายยาแนว ปูน : ทราย เท่ากับ ๑:๑ พร้อมทั้งทำการเจาะต่อระบายน้ำตามรูปแบบ กลบฝังดินโดยรอบตัวบ่อให้แน่นแล้วปิดฝาปูนท้องตลาด

๑.๒.๔ การต่อรับน้ำเข้า และน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อรับท่อน้ำทิ้งที่ออกจากจุดปรุงอาหาร หรือจากจุดล้างจาน หรือภาชนะอื่นๆ ที่มีไขมันเกาะติด โดยใช้ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาดขึ้นอยู่กับรูปแบบหรือความเหมาะสม แต่ขนาดของท่อต้องไม่เล็กกว่าท่อเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อด้วยท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาด (ตามรูปแบบ) หรือใหญ่กว่าโดยให้ต่อรับน้ำ ท่อออกจากบ่อดักไขมันได้ดี

๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๒.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

๒.๑.๑ ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์

๒.๑.๒ ทรายหยาบ

๒.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด ๘ ๙ มม.

๒.๑.๔ ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อเข้า ขนาด ๘ ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่าท่อน้ำออกขนาด ๘ ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๗-๒๕๓๒)

๒.๒ วิธีการก่อสร้าง

๒.๒.๑ ขุดดินลึกลงไปโดยดูระดับท่อน้ำ ท่อออกแหล่งกำเนิดน้ำเสียมาเข้าท่อบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ) โดยขุดให้มีความกว้างโดยรอบขนาดบ่อ คสล. ประมาณ ๐.๘๐ – ๑.๐๐ ม. หรือตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เมื่อขุดได้ระดับแล้วดูว่าดินก้นหลุมมีความหนาแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อดักไขมันคสล. ได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังนี้

๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบ ก้นหลุมบดอัดแน่นความหนาประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

๒) กรณีดินมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็ม (ขนาดของเสาเข็มให้เป็นไปตามหลักทางด้านวิศวกรรมโยธา) แล้วใส่ทรายรองพื้นอัดแน่น ความหนา ๑๐ ซม. ให้หัวเสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒ – ๓ ซม.

๒.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด ๘ ๙ มม. ฐานและโครงสร้างของตัวบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ)

๒.๒.๓ เทคอนกรีต อัตราส่วน ๑:๒:๔ ที่ฐานพื้นดักบ่อดักไขมันก่อน โดยให้เนื้อคอนกรีต หุ้มหัวเสาเข็มพื้นขึ้นมาประมาณ ๒ – ๓ ซม.

๒.๒.๔ ประกอบแบบต้องใช้ไม้แบบที่มีผิวเรียบไม่บิดงอ แล้วยึดค้ำยันแบบให้แน่นหนา ป้องกันการไม่ให้ไม้แบบระเบิดหรือโก่งงอเสียรูป จากนั้นให้ทำการเอาน้ำสะอาดรดไม้แบบให้ทั่ว จึงทำการเทคอนกรีตอัตราส่วน ๑:๒:๔ ลงไปในไม้แบบโครงสร้าง และให้ทำการกระทุ้งคอนกรีตไปด้วย เพื่อไม่ให้คอนกรีตนั้นเป็นฟองอากาศ เพราะจะมีการรั่วซึมได้

๒.๒.๕ การถอดไม้แบบ ให้ทำการถอดไม้แบบได้หลังจากเทคอนกรีต ประมาณ ๓ – ๕ วัน แล้วให้ตรวจสอบดูว่ารอยรั่วหรือไม่ ถ้ามีให้ทำการอุดทันที

๒.๒.๖ การต่อรับน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อรับท่อน้ำทิ้งที่ออกจากจุดปรุงอาหาร หรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆ แต่ต้องไม่มีขนาดเล็กกว่าของเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อรับน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อดักไขมันไปลงแหล่งระบายน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้นๆโดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำ เพื่อให้มีการระบายน้ำทิ้งออกจากบ่อดักไขมันได้ดี

รายละเอียดประโยชน์และคุณลักษณะสมบัติของบ่อดักไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสีย

บ่อดักไขมันเป็นอุปกรณ์สำหรับแยกไขมันไม่ให้ไหลลงปนไปกับน้ำทิ้ง และช่วยดักเศษอาหารด้วยในตัว โดยตัวบ่อ โดยต้องติดตั้งตะแกรงเข้าบ่อดักไขมัน คือ จะขังน้ำเสียไว้ระยะหนึ่ง เพื่อได้ไขมันและน้ำมันที่ปะปนอยู่ในน้ำลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ ซึ่งเมื่อสะสมจนมีปริมาณมากก็สามารถตักออกไปทิ้งได้ ส่วนน้ำที่ถูกแยกเอาไขมันออกก็จะไหลออกทางช่องระบายน้ำต่อไป

รูปแบบบ่อดักไขมัน มี ๒ รูปแบบ แบ่งตามความเหมาะสมได้ดังนี้

๑. บ่อดักไขมันแบบวงของซีเมนต์ การติดตั้งใช้งานเหมาะสำหรับบ้านเรือนทั่วไป และสถานประกอบการที่มีขนาดเล็ก เช่น ร้านอาหาร โดยประยุกต์ใช้วงของซีเมนต์สำเร็จรูปมาทำเป็นบ่อดักไขมันได้ การติดตั้งฝังไว้บนพื้นดิน หรือใต้ดินและกักเก็บน้ำเสียได้อย่างน้อย ๖ ชม.

๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในการติดตั้งใช้งานเหมาะสำหรับสถานที่ประกอบการขนาดใหญ่ เช่น ภัตตาคาร ศูนย์อาหาร โรงอาหารและตลาด การติดตั้งโดยสร้างบ่อดักไขมันบนพื้นที่ สถานที่กักน้ำเสียอย่างน้อย ๖ ชม.

การใช้งานและการดูแลรักษา

๑. ต้องติดตั้งตะแกรงดักขยะก่อนเข้าบ่อดักไขมัน
๒. ต้องไม่ทะลวงหรือแทง ผลักให้เศษขยะไม่ผ่านตะแกรงเข้าไปในบ่อดักไขมัน
๓. ต้องไม่เอาตะแกรงดักขยะออกไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร
๔. ต้องหมั่นโกยเศษขยะที่ดักกรองไว้ได้หน้าตะแกรงออกสม่ำเสมอ
๕. ห้ามเอาน้ำจากส่วนอื่นๆ เช่น น้ำล้างมือ น้ำอาบ น้ำซักผ้า น้ำฝน ฯลฯ เข้ามาในบ่อดักไขมัน
๖. ต้องหมั่นตักน้ำไขมันออกจากบ่อดักไขมันอย่างน้อยทุกสัปดาห์ น้ำไขมันที่ตักได้ใส่ภาชนะ ปิดมิดชิด และรวมไปกับขยะมูลฝอยเพื่อให้รถเทศบาลนำไปกำจัดต่อไป
๗. หมั่นตรวจดูท่อระบายน้ำที่รับน้ำจากบ่อดักไขมัน หากมีไขมันอยู่เป็นก้อนหรือคราบ ต้องทำตาม ข้อ ๖ ถึขึ้นมากกว่าเดิม